

بررسی حساسیت و ویژگی روش تشخیصی Cryptosporidium در تشخیص عفونت Dot blot

فرزاد صالحی^۱، رسول جعفری^۲، سیده مریم شرفی^۳، حسینعلی یوسفی^۴، نادر پسته‌چیان^۵، حسین یوسفی دارانی^۶

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: Cryptosporidiosis یکی از علل مهم اسهال در انسان و حیوانات می‌باشد. تشخیص این بیماری، بر پایه‌ی استفاده از روش‌های میکروسکوپی با حساسیت پایین است. هدف از انجام این مطالعه، استفاده از روش Dot blot جهت شناسایی انگل بود.

روش‌ها: ۱۳۱ نمونه‌ی مدفع از گوساله‌های شیرخوار جمع‌آوری شد و با استفاده از روش فرمالین اتر، روی آن‌ها تفلیظ انجام گرفت. سپس، نمونه‌ها به روش Ziehl-Neelsen اصلاح شده، رنگ‌آمیزی شدند و در نهایت، کل نمونه‌ها به روش Dot blot مورد آزمایش قرار گرفتند.

یافته‌ها: امواجیست گونه‌های Cryptosporidium در ۴۰ (۳۰/۵ درصد) نمونه از ۱۳۱ نمونه‌ی مدفع با استفاده از روش زنگ‌آمیزی Ziehl-Neelsen داده شدند، اما ۴۹ (۳۷/۴ درصد) نمونه از نمونه‌ها با استفاده از روش Dot blot از نظر آنتی‌زن Cryptosporidium مثبت بود حساسیت روش Dot blot حدود ۸۷ درصد و ویژگی آن حدود ۸۶ درصد برآورد گردید.

نتیجه‌گیری: روش Dot blot، عملکردی به نسبت مناسب در تشخیص آلدگی Cryptosporidium دارد.

وازگان کلیدی: Cryptosporidium, Ziehl-Neelsen, Dot blot, تشخیص آنتی‌زن، حساسیت، ویژگی

ارجاع: صالحی فرزاد، جعفری رسول، شرفی سیده مریم، یوسفی حسینعلی، پسته‌چیان نادر، یوسفی دارانی حسین. بررسی حساسیت و ویژگی روش تشخیصی Cryptosporidium در تشخیص عفونت Dot blot. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۵؛ ۳۴ (۳۸۴): ۵۹۳-۵۸۹.

استفاده می‌شود. در این میان، روش‌های میکروسکوپی مهم هستند؛ چرا که مقرنون به صرفه هستند و به طور گسترده برای مقاصد تشخیصی استفاده می‌شوند، اما حساسیت آن‌ها پایین است (۶، ۱). در روش زنگ‌آمیزی با Ziehl-Neelsen ممکن است برخی از افراد آلوود، منفی گزارش شوند، اما روش‌های فلورسنت و روش‌های تشخیص آنتی‌زن، حساسیت بالاتری دارند (۷-۶، ۱).

در حال حاضر، روش‌های تشخیصی با دقت بالاتر مانند ایمونوکروماتوگرافی، در دسترس است که حساسیت آن‌ها ELISA ۱۰۰-۷۰ درصد گزارش شده است (۱). روش (Enzyme-linked immunosorbent assay) جهت تشخیص

مقدمه

Cryptosporidium، یک انگل کوکسیدیائی و عامل اسهال در انسان و حیوانات است. اسهال، به طور عمده خود محدود شونده است و طی روزها و هفت‌ها بهبود می‌یابد، اما در افراد با نقص ایمنی، بیماری شدید و تهدید کننده‌ی زندگی است. شیوع عفونت با این انگل در سراسر جهان گزارش شده است (۱-۴). درمان این بیماری چالش برانگیز است و داروهای مورد استفاده تا حدی بار عفونت را کاهش می‌دهند (۵). تشخیص انگل به طور معمول بر پایه‌ی روش‌های میکروسکوپی مانند روش‌های زنگ‌آمیزی و روش فلورسنت است. روش‌های مولکولار و تشخیص آنتی‌زن در مطالعات اپیدمیولوژیک

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه انگل‌شناسی و فارچ‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی و کمیته‌ی تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۲- دانشجوی دکتری، گروه انگل‌شناسی و فارچ‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۳- دانشجوی دکتری، مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرم‌سیری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۴- مری، گروه انگل‌شناسی و فارچ‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۵- دانشیار، گروه انگل‌شناسی و فارچ‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 - ۶- استاد، مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرم‌سیری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
- نویسنده‌ی مسؤول: حسین یوسفی دارانی

Email: yousofidarani@gmail.com

پلیپروپیلنی روی هم اضافه شدند. سپس ۵ میلی لیتر از نمونه مذکور در دارایی دی کرومات پتابسیم در بالا به آنها اضافه شد. لوله ها با شتاب ۱۵۰۰ دور در دقیقه به مدت ۳۰ دقیقه سانتریفیوژ شدند. پس از آن، مرز بالایی و میانی و پایین تر از لایه های سوکروز توسط سرنگ جدا شدند. مرزهای جدا شده برای بار دوم همانند مرتبه ای اول آزمایش شدند و برای حضور او اوسیست مورد بررسی قرار گرفتند. سپس، او اوسیست های تخلیص شده در دی کرومات پتابسیم ۲/۵ درصد نگهداری شدند.

تهیه آنتی بادی ضد آنگل: او اوسیست های خالص شده با سرم فیزیولوژی استریل شسته شد و پس از سونیکه شدن، به عنوان آنتی زن خام در سالین در فریزر نگهداری شدند. به منظور بالا بردن آنتی سرم ضد آنگل، آنتی زن خام با حجم برابر از ادجوانات محلوت گردید و به یک خرگوش به صورت زیر جلدی تزریق شد. چهار آنتی زن یادآور هر دو هفتگه یکبار به حیوان تزریق شدند. ادجوانات فروند کامل برای تزریق اول و ادجوانات ناقص برای یادآور مورد استفاده قرار گرفت. یک هفته پس از یادآور چهارم، نمونه خون از خرگوش گرفته شد و سرم از نظر آنتی بادی ضد آنگل به روش ELISA، مورد بررسی قرار گرفت (۱۰). پس از اطمینان از ایجاد آنتی بادی، آخرین یادآور هم به خرگوش تزریق شد. پس از یک هفته، از خرگوش خون گیری صورت گرفت و سرم آن در ۲۰- درجه سانتی گراد نگهداری شد. Dot blot به منظور شناسایی آنتی زن مذکور به روش Dot blot یک قطره از آنتی زن یا مذکور مایع بر روی کاغذ نیترو سلولز (Biorad) (قرارداده شد. بعد از ۳۰ دقیقه، بلات به طور کامل با بافر PBS (Phosphate buffered saline) حاوی تؤینین بیست سیستشو داده شد. سپس، از آنتی بادی ضد آنگل ایجاد شده در حالت حرکت (روی شیکر) باقی ماند. آن گاه، بلات با بافر شستشو داده شد. پس از آن، آنتی بادی ثانویه G (IgG) Immunoglobulin ضد خرگوش، اضافه شد و به مدت یک ساعت در حال حرکت (Shaker) باقی ماند. باز هم بلات با بافر شسته شد و در نهایت سوبستراتی مناسب اضافه گردید. ظهور نقطه بنشش روی نمونه ها با آنتی زن به عنوان نتیجه هی مثبت در نظر گرفته شد. در روش Dot blot برای شاهد مثبت و منفی به جای نمونه مذکور به ترتیب از آنتی زن Cryptosporidium و سرم فیزیولوژی استفاده شد.

محاسبه حساسیت و ویژگی Dot blot: روش رنگ آمیزی Ziehl-Neelsen به عنوان استاندارد طلایی در نظر گرفته شد و از فرمول زیر برای محاسبه حساسیت و ویژگی روش Dot blot استفاده شد. حساسیت عبارت از موارد مثبت حقیقی بخش بر موارد منفی کاذب به اضافه مثبت حقیقی و ویژگی، عبارت از موارد منفی

عفونت که دقت آن قابل قبول گزارش شده است. بر اساس متون منتشر شده، روش ELISA حساسیت و اختصاصیت بالاتری در مقایسه با روش های میکروسکوپی معمول دارند، اما هزینه ای این روش ها بیشتر از روش های میکروسکوپی است (۶-۷).

در مجموع، در تشخیص آلودگی Cryptosporidium، انجام روش های میکروسکوپی، ضمن حساسیت پایین، به افراد ماهری نیز نیاز دارد. در مقابل، روش های مولکولی دارای حساسیت مناسب است، اما انجام آن وقت گیر و پر هزینه است. از این رو، دستیابی به روش ساده و با حساسیت بالا برای تشخیص این آلودگی از اهمیت زیادی برخوردار است. روش Dot blot یک روش ساده ایمنولوژیک است که می تواند در مناطق روستایی بدون تجهیزات خاص قابل انجام باشد. تا کنون، از روش Dot blot جهت تشخیص و شناسایی عفونت Cryptosporidium استفاده نشده است. هدف از انجام این مطالعه، تشخیص آنتی زن مذکور عرضی با استفاده از روش Dot blot جهت تشخیص آلودگی Cryptosporidium و تعیین حساسیت و ویژگی آن در مقایسه با روش رنگ آمیزی Ziehl-Neelsen می باشد.

روش ها

در این مطالعه توصیفی، ۱۳۱ نمونه مذکور از گوساله های شیرخوار از ۵ گاوداری در حومه شهر اصفهان در طول بهار و تابستان ۱۳۹۳، به طور مستقیم از رکتوم جمع آوری و به آزمایشگاه انگل شناسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان منتقل گردید. نمونه های جمع آوری شده، در اسوع وقت به دو بخش تقسیم شدند. یک بخش جهت فرمالین اتر و رنگ آمیزی مورد استفاده قرار گرفت و بخش دوم، جهت انجام روش Dot blot بدون هیچ ماده نگه دارنده در دمای ۲۰- درجه سانتی گراد فریز شد.

روش رنگ آمیزی: از مواد تغییر شده حاصل از روش فرمالین اتر، گسترش نازک میکروسکوپی تهیه شد. پس از تثبیت با متانول مطلق، با استفاده روش Ziehl-Neelsen رنگ آمیزی انجام شد (۸). در روش Ziehl-Neelsen او اوسیست ها به صورت اشیای کروی، مایل به قرمز مشاهده شدند. این او اوسیست ها، حدود ۵ میکرون قطر دارند (۸).

Dot blot

آماده سازی او اوسیست ها: برخی از نمونه های به شدت آلوده، برای تخلیص او اوسیست ها انتخاب شدند. برای تخلیص، از روش گریدیان سوکروز ناپوسته استفاده شد. برای این هدف، محلول سوکروز در دو رقت با وزن مخصوص $1/10^{13}$ و $1/10^{14}$ آماده شد (۹). دو محلول سوکروز با وزن مخصوص مختلف لایه لایه در لوله های سانتریفیوژ

بحث

Cryptosporidium، یکی از علل اسهال در انسان و حیوانات در سراسر جهان است که با خوردن اووسیستهای رها شده در مدفوع، از افراد و یا حیوانات آلوده ایجاد می‌شود. انتقال آن از انسان به انسان، حیوان به انسان و حیوان به حیوان است و از طریق خوردن غذا، آب آلوده و تماس با سطوح آلوده صورت می‌گیرد. به دلیل این که اسهال یک بیماری خود محدود شونده است، گاهی تشخیص داده نمی‌شود (۱۱). این تک‌یاخته، دارای مقاومت بالای محیطی نسبت به مواد شیمیایی خطرناک است و تکثیر آن در آزمایشگاه مشکل است. این خصوصیات، مطالعه‌ی آن را از بین ارگانیسم‌ها محدود می‌سازد (۱۱).

هیچ درمان شیمیایی مؤثری برای درمان اسهال در افراد بالغ و حیوانات وجود ندارد (۱۱). شیوع عفونت Cryptosporidium در گوساله‌ها نسبت به انسان بالاتر است (۱۲). بنا بر این، تهیه‌ی نمونه از دام‌ها برای ارزیابی روش‌های تشخیصی جدید آسان خواهد بود. در مطالعه‌ی حاضر، نمونه‌ی مدفوع از گوساله‌های شیرخوار گاوداری‌های حومه‌ی شهرستان اصفهان جمع‌آوری شد. برای تشخیص آنتیژن Cryptosporidium، از روش Dot blot در کنار روش Ziehl-Neelsen استفاده گردید و به طور کلی، این روش دارای کارایی مناسب تشخیص داده شد. با استفاده از روش میکروسکوپی میزان عفونت (۳۰/۵ درصد) برآورد گردید، اما روش Dot blot میزان عفونت را کمی بالاتر (۳۷/۴ درصد) نشان داد. با توجه به روش میکروسکوپی به عنوان استاندارد طلایی حساسیت ۸۷ درصد و ویژگی ۸۶ درصد برای روش Dot blot برآورد گردید.

از مهم‌ترین مشکلات روش رنگ‌آمیزی ستی نیاز به تکنسین با تجربه و رنگ‌آمیزی خوب است، اما این روش، به تجهیزات پیچیده نیاز ندارد و مقرنون به صرفه است. نشان داده شده است که روش آنزیم ایمونو اسی (Enzyme immunoassay) یا EIA بیشتری در مقایسه با روش‌های انگل‌شناسی دارد (۸).

در یک مطالعه، Rosenblatt و Sloan حساسیت ۹۳ درصد و ویژگی ۹۹ درصد را برای تشخیص عفونت در انسان با روش ELISA گزارش نمودند (۱۳). در مطالعه‌ی حاضر، از روش EIA با پایه‌ی Dot blot استفاده شد که روشهای آسان برای انجام و کم هزینه‌تر از ELISA است و تجهیزات مورد استفاده در آن، وسائل بسیار معمول است که در هر آزمایشگاه تشخیصی وجود دارد.

و همکاران، از روش‌های رنگ‌آمیزی Ziehl-Neelsen و Khurana اورامین فنل، ELISA و PCR Polymerase chain reaction برای تشخیص عفونت در انسان استفاده کردند. در این مطالعه، حساسیت و ویژگی روش ELISA به ترتیب ۹۵/۳۵ درصد و

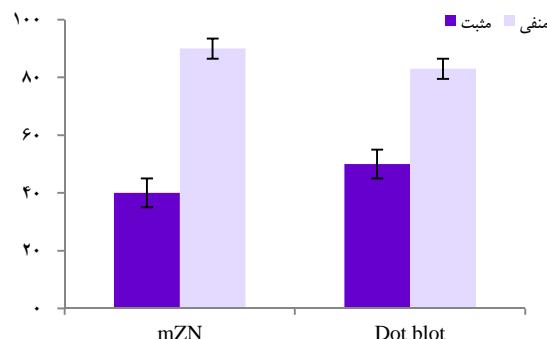
حقیقی بخش بر موارد منفی حقیقی به اضافه‌ی موارد مثبت کاذب می‌باشد.

واکاوی داده‌ها: داده‌های مطالعه، با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶.۲، SPSS Inc., Chicago, IL) از طریق آزمون Mc-Nemar انجام شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، ۱۳۱ نمونه‌ی مدفوع از گوساله‌های شیرخوار از نظر وجود اووسیست Cryptosporidium مورد بررسی قرار گرفت. در مرحله‌ی دوم، از روش تشخیص اینمی Dot blot برای تشخیص عفونت Cryptosporidium در نمونه‌ی مدفوع استفاده شد. در نهایت هم حساسیت و ویژگی روش Dot blot محاسبه گردید.

اووسیست گونه‌های Cryptosporidium، در ۴۰ نمونه از Ziehl-Neelsen ۱۳۱ نمونه‌ی مدفوع با استفاده از روش رنگ‌آمیزی تشخیص داده شدند، اما ۴۹ نمونه از نمونه‌ها با استفاده از روش Dot blot از نظر آنتیژن Cryptosporidium مثبت بود (شکل ۱). بنا بر این، ۳۰/۵ درصد نمونه‌ها به روش Ziehl-Neelsen و ۳۷/۴ درصد آن‌ها به روش Dot blot از نظر آلدگی Cryptosporidium مثبت بودند. با استفاده از آزمون Mc-Nemar تفاوت معنی‌داری بین نتایج حاصل از دو روش استفاده شده مشاهده نشد؛ به گونه‌ای که در ۱۳۱ گوساله‌ای شیرخوار، آلدگی با Cryptosporidium با استفاده از روش Dot blot مثبت ۴۹ مورد و در ۹۱ مورد منفی بود و در روش Ziehl-Neelsen در ۴۰ مورد مثبت و ۸۲ مورد منفی بود. در مجموع، ۶ مورد منفی کاذب و ۱۵ مورد مثبت کاذب به دست آمد. حساسیت و ویژگی روش Dot blot با روش رنگ‌آمیزی Ziehl-Neelsen به عنوان استاندارد طلایی، به ترتیب ۸۷ درصد و ۸۶ درصد برآورد گردید.

شکل ۱. تعداد موارد مثبت و منفی آلدگی Cryptosporidium در ۱۳۱ نمونه‌ی مدفوع گوساله‌های شهر اصفهان به دو روش رنگ‌آمیزی Dot blot (mZN) Ziehl-Neelsen در سال ۱۳۹۳

نتیجه‌گیری نهایی این که عملکرد روش Dot blot برابر روش رنگ آمیزی Ziehl-Neelsen است و با بهبود بیشتر این روش، می‌توان از آن برای اهداف تشخیصی استفاده نمود.

تشکر و قدردانی

این پژوهش، حاصل پایان‌نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد فرزاد صالحی مصوب شورای پژوهشی با شناسه‌ی ۳۹۳۳۷۰ می‌باشد که هزینه‌ی اجرای آن، توسط معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تأمین گردیده است.

۱۰۰ درصد گزارش گردید (۱۴). در نتایج مطالعه‌ی حاضر، اختلاف معنی‌داری بین دو روش میکروسکوپی و Dot blot مشاهده نگردید. با این حال، حساسیت و ویژگی روش Dot blot برای تشخیص انگل در گوساله‌ی مناسب برآورد گردید. در نهایت، مطالعات بیشتر در مورد روش تشخیصی Dot blot در مقایسه با استانداردهای طلایعی با حساسیت و ویژگی بالاتر مانند روش PCR به منظور تعیین حساسیت دقیق مورد نیاز است و لازم است کار بیشتری برای بهبود آزمون Dot blot به عنوان روش تشخیصی برای شناسایی عفونت در نمونه‌های انسانی صورت پذیرد.

References

- Checkley W, White AC, Jr., Jaganath D, Arrowood MJ, Chalmers RM, Chen XM, et al. A review of the global burden, novel diagnostics, therapeutics, and vaccine targets for cryptosporidium. *Lancet Infect Dis* 2015; 15(1): 85-94.
- Mac Kenzie WR, Hoxie NJ, Proctor ME, Gradus MS, Blair KA, Peterson DE, et al. A massive outbreak in Milwaukee of cryptosporidium infection transmitted through the public water supply. *N Engl J Med* 1994; 331(3): 161-7.
- Ryan U, Hijjawi N. New developments in Cryptosporidium research. *Int J Parasitol* 2015; 45(6): 367-73.
- Willocks L, Crampin A, Milne L, Seng C, Susman M, Gair R, et al. A large outbreak of cryptosporidiosis associated with a public water supply from a deep chalk borehole. Outbreak Investigation Team. *Commun Dis Public Health* 1998; 1(4): 239-43.
- Abd-Ella OH. Diagnosis and treatment of cryptosporidiosis: an update review. *J Egypt Soc Parasitol* 2014; 44(2): 455-66.
- Jafari R, Maghsoud AH, Safari M, Latifi M, Fallah M. Comparison of fecal antigen detection using enzyme linked immunosorbent assay with the auramine phenol staining method for diagnosis of human cryptosporidiosis. *Jundishapur J Microbiol* 2015; 8(2): e16470.
- Calderaro A, Montecchini S, Gorrini C, Dettori G, Chezzi C. Similar diagnostic performances of antigen detection and nucleic acid detection of Cryptosporidium spp. in stool specimens. *J Clin Microbiol* 1993; 31(6): 1468-71.
- Ramirez NE, Ward LA, Sreevatsan S. A review of the biology and epidemiology of cryptosporidiosis in humans and animals. *Microbes Infect* 2004; 6(8): 773-85.
- Jafari R, Maghsoud AH, Fallah M. Prevalence of Cryptosporidium infection among livestock and humans in contact with livestock in Hamadan district, Iran, 2012. *J Res Health Sci* 2013; 13(1): 86-9.
- Khurana S, Sharma P, Sharma A, Malla N. Evaluation of Ziehl-Neelsen staining, auramine phenol staining, antigen detection enzyme linked immunosorbent assay and polymerase chain reaction, for the diagnosis of intestinal cryptosporidiosis. *Trop Parasitol* 2012; 2(1): 20-3.
- Cryptosporidium spp. in a low-prevalence setting. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2011; 70(1): 72-7.
- Fayer R, Xiao L. Cryptosporidium and cryptosporidiosis. 2nd ed. Boca Raton, FL:CRC Press; 2007.
- Arrowood MJ, Sterling CR. Isolation of Cryptosporidium oocysts and sporozoites using discontinuous sucrose and isopycnic Percoll gradients. *J Parasitol* 1987; 73(2): 314-9.
- Darani HY, Doenhoff MJ. Anomalous immunogenic properties of serine proteases. *Scand J Immunol* 2009; 70(4): 384-8.
- Rosenblatt JE, Sloan LM. Evaluation of an enzyme-linked immunosorbent assay for detection of Cryptosporidium spp. in stool specimens. *J Clin Microbiol* 1993; 31(6): 1468-71.

Sensitivity and Specificity of Dot Blot Method for Diagnosis of Cryptosporidium Infection

Farzad Salehi¹, Rasool Jafari², Seyedeh Maryam Sharafi³, Hoseinali Yousefi⁴, Nader Pestehchian⁵, Hosein Yousefi-Darani⁶

Original Article

Abstract

Background: Diagnosis of cryptosporidiosis is based on the use of the routine microscopic methods, but these methods possess poor sensitivity and also need an expert technician. The aim of the present study was to determine sensitivity and specificity of dot blot method for diagnosis of bovine cryptosporidiosis.

Methods: In this study 131 fecal samples were collected from suckling calves during summer 2014. The collected samples were concentrated using formalin ether method. The samples were then examined by modified-Ziehl-Neelsen (mZN) and finally all samples were examined by dot blot methods.

Findings: Oocysts of Cryptosporidium spp. were found in 40 (30.5%) out of 131 fecal samples using mZN staining method but 49 (37.4%) of the samples were positive for Cryptosporidium antigen using dot blot method. No significant differences were observed among the results of the two methods and the sensitivity and specificity of dot blot calculated as 87% and 86%, respectively.

Conclusion: Based on the results of the present study, dot blot method showed rather equal performance as modified-Ziehl-Neelsen method.

Keywords: Cryptosporidium, Modified-Ziehl-Neelsen, Dot blot, Antigen detection, Sensitivity, Specificity

Citation: Salehi F, Jafari R, Sharafi SM, Yousefi H, Pestehchian N, Yousefi-Darani H. **Sensitivity and Specificity of Dot Blot Method for Diagnosis of Cryptosporidium Infection.** J Isfahan Med Sch 2016; 34(384): 589-93.

1- MSc Student, Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine AND Student Research Committee Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- PhD Student, Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

3- PhD Student, Infectious Diseases and Tropical Medicine Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

4- Instructor, Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

5- Associate Professor, Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

6- Professor, Infectious Diseases and Tropical Medicine Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Hosein Yousefi-Darani, Email: yousofidarani@gmail.com